

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
2. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑ: ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	4
Γενικά στοιχεία για την αγορά εργασίας	4
Η εργασιακή κατάσταση των Μεταναστών, των Νεοαφιχθέντων, των Αιτούντων Άσυλο και των Προσφύγων	7
Υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής	9
3. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ: ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ NACE ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ UPGRAD_ME 2.0	13
4. ΕΡΕΥΝΑ UPGRAD_ME 2.0	16
ΜΕΘΟΔΟΣ	16
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	18
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	25

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το έργο UpGrad_Me 2.0 αποσκοπεί να βελτιώσει την απασχολησιμότητα των νεαρών μεταναστών, των προσφύγων, των νεοαφιχθέντων και των αιτούντων άσυλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προωθώντας τον επαγγελματικό προσανατολισμό μέσω των βιντεοπαιχνιδιών και των μεθοδολογιών παιχνιδοποίησης (gamification). Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, οργανισμοί από τη Μάλτα (AMAM), την Κύπρο (CARDET), την Ιταλία (Arciragazzi Portici) και την Ισπανία (SSF) ένωσαν τις δυνάμεις τους, υλοποιώντας διάφορες δραστηριότητες. Μία από αυτές τις δραστηριότητες είναι και η παρούσα έρευνα με τίτλο «Έρευνα UpGrad_Me 2.0», η οποία αποτελεί το πρώτο παραδοτέο του έργου. Μέσω αυτής της έρευνας, η κοινοπραξία του έργου επιδιώκει να εντοπίσει τις βασικές δεξιότητες και ικανότητες που σχετίζονται με τις διάφορες επαγγελματικές οικογένειες που υπάρχουν στην αγορά εργασίας της ΕΕ. Τελικός στόχος είναι η ανάπτυξη μιας απλοποιημένης ταξινόμησης των επαγγελματικών οικογενειών, καθώς και η κατηγοριοποίηση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που σχετίζονται με αυτές, ώστε να δημιουργηθεί μια απλοποιημένη δομή που να είναι κατανοητή από τους νεαρούς μετανάστες, τους νεοαφιχθέντες, τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες. Η ταξινόμηση αυτή θα χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη του δεύτερου παραδοτέου του έργου με τίτλο «UpGrad_Me 2.0 Gamification Experience». Απώτερος στόχος της παρούσας ταξινόμησης είναι να προσδιορίσει τις πιο σχετικές δεξιότητες και ικανότητες που σχετίζονται με κάθε επαγγελματική οικογένεια.

Στην προσπάθεια επίτευξης των πιο πάνω στόχων, η κοινοπραξία είχε να αντιμετωπίσει διάφορες εννοιολογικές δυσκολίες. Καταρχάς, «ποια ταξινόμηση πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τη διάκριση μεταξύ των επαγγελματικών οικογενειών;», «ποιες ταξινομήσεις υπάρχουν επί του παρόντος;» και «ποια είναι τα πλεονεκτήματα και οι περιορισμοί της πραγματοποίησης αυτών των ταξινομήσεων;». Κατά δεύτερον, «ποιες ικανότητες και δεξιότητες μπορούν να θεωρηθούν σχετικές με τις διάφορες επαγγελματικές οικογένειες;», «πώς μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι τα αποτελέσματα μπορούν να αξιοποιηθούν από όλες τις χώρες που ανήκουν στην ΕΕ και κατ' επέκταση να διασφαλίσουμε τη δυνατότητα μεταφοράς της γνώσης;». Όσον αφορά τα πρώτα ερωτήματα, η κοινοπραξία αποφάσισε να χρησιμοποιήσει το σύστημα ταξινόμησης οικονομικών δραστηριοτήτων NACE, το οποίο παρέχει ένα ευρύ και ποικίλο πλαίσιο για τα επαγγέλματα στην ΕΕ, και το οποίο είναι βασισμένο σε μια Ευρωπαϊκή προσέγγιση και στη Διεθνή Πρότυπη Βιομηχανική Ταξινόμηση όλων των οικονομικών δραστηριοτήτων (International Standard Industrial Classification of all Economic Activities, ISIC). Το μοντέλο αυτό υπέστη επεξεργασία και απλοποίηση, με τη συμβολή διαφόρων επαγγελματιών που ενεπλάκησαν στο έργο, οι οποίοι ανέπτυξαν έναν απλοποιημένο πίνακα ταξινόμησης. Οι ικανότητες και δεξιότητες υπήρξαν επίσης το αποτέλεσμα συζητήσεων στρογγυλής τραπέζης και ομάδων εστίασης, στις οποίες συμμετείχαν διάφοροι εμπειρογνώμονες του τομέα ανθρώπινου δυναμικού, επαγγελματικοί σύμβουλοι, ερευνητές και τεχνικοί έργων, οι οποίοι

παρείχαν ένα ευρύ φάσμα εγκάρσιων και εξειδικευμένων ικανοτήτων που θα μπορούσαν να συσχετιστούν με κάθε μία από τις προσδιορισμένες επαγγελματικές οικογένειες. Όσον αφορά τη δεύτερη ομάδα ερωτήσεων, η απάντηση είναι πιο πολύπλοκη. Αφενός, οι ικανότητες και δεξιότητες που θεωρούνται βασικές για διάκριση μεταξύ των επαγγελματικών οικογενειών εξαρτήθηκαν από τα κριτήρια των 83 ειδικών της αγοράς εργασίας (επαγγελματίες ανθρωπίνου δυναμικού, επαγγελματικοί σύμβουλοι, τεχνικοί απασχόλησης, κ.λπ.), οι οποίοι συνέβαλαν ενεργά στην έρευνα, επισημαίνοντας τις βασικές ικανότητες, δεξιότητες, και ατομικά χαρακτηριστικά που σχετίζονται με την κάθε επαγγελματική οικογένεια. Αυτό ενείχε πλεονεκτήματα αλλά και περιορισμούς, οι οποίοι θα αναλυθούν πιο κάτω. Αφετέρου, η δυνατότητα αξιοποίησης του περιεχομένου σε άλλα πλαίσια εξαρτήθηκε από το μοντέλο που χρησιμοποιήθηκε για ταξινόμηση των επαγγελματικών οικογενειών. Αναφορικά με αυτό, διασφάλισαμε ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς για την ΕΕ, βασιζόμενοι την έρευνα στο σύστημα ταξινόμησης NACE. Επιπλέον, η δυνατότητα αξιοποίησης των αποτελεσμάτων σε άλλα πλαίσια βασίστηκε στην επικύρωσή τους από Επιτροπές Ενδιαφερόμενων Μερών, οι οποίες συστάθηκαν στη Μάλτα, την Ιταλία, την Κύπρο, και την Ισπανία, και οι οποίες αξιολόγησαν τα αποτελέσματα την έρευνας, καθώς και τα παραδοτέα που αναπτύχθηκαν. Τέλος, η δυνατότητα αξιοποίησης των αποτελεσμάτων θα βασιστεί επίσης στην επικύρωση του παραδοτέου «UpGrad_Me Gamified Experience», κατά την οποία 200 νεαροί μετανάστες, πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο από τις χώρες εταίρους θα έχουν την ευκαιρία να αξιολογήσουν όχι μόνο το τελικό αποτέλεσμα της έρευνας αλλά και το ίδιο το μοντέλο, μέσω πιλοτικών συνεδριών.

Όλες οι χώρες εταίροι του έργου διεξήγαγαν ποιοτική έρευνα (Ανασκόπηση της Τρέχουσας Κατάστασης), η οποία παρουσιάζει τις τρέχουσες συνθήκες σε κάθε χώρα όσον αφορά τον επαγγελματικό προσανατολισμό, καθώς και τους διαθέσιμους πόρους. Επομένως, η παρούσα έρευνα χωρίζεται στις ακόλουθες βασικές ενότητες: (1) «Δευτερογενής Έρευνα: Ανασκόπηση Τρέχουσας Κατάστασης», η οποία παρέχει πληροφορίες για την κατάσταση σε κάθε χώρα όσον αφορά την απασχολησιμότητα και τον επαγγελματικό προσανατολισμό, (2) «Επαγγελματικές Οικογένειες: Σύστημα NACE και μοντέλο UpGrad_Me 2.0», (3) «Έρευνα UpGrad_Me 2.0», και (4) «Συμπεράσματα», χρήσιμα για νεαρούς μετανάστες, πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και νεοαφιχθέντες, καθώς και για επαγγελματίες στον τομέα του επαγγελματικού προσανατολισμού. Η τελευταία αυτή ενότητα θα θέσει επίσης τις βάσεις για τη δημιουργία και σχεδιασμό της εμπειρίας παιχνιδιοποίησης του έργου.

2. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑ: ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Η παρούσα ενότητα παρέχει μια ανασκόπηση της τρέχουσας κατάστασης στις χώρες που συμμετέχουν στο έργο, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις διαφορές στο θέμα της απασχόλησης όσο και τους διαφορετικούς πόρους που χρησιμοποιούνται για την προώθηση του επαγγελματικού προσανατολισμού των νεαρών μεταναστών, των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο.

Η ανεργία στην Ευρώπη είναι ένα πρόβλημα που επηρεάζει κυρίως τους νέους. Ενώ τα ποσοστά ανεργίας σε χώρες όπως η Ισπανία, η Κύπρος, η Ιταλία και η Μάλτα είναι 16%, 6,8%, 9% και 4,4%, τα ποσοστά ανεργίας των νέων φτάνουν το 39,9%, 20,1%, 29,7% και 11,6% αντίστοιχα. Ο μέσος όρος ανεργίας στην ΕΕ είναι 7,3%, ενώ το ποσοστό ανεργίας στα άτομα κάτω των 25 ετών είναι 16,9% (Eurostat, Ιανουάριος 2021). Ιδιαίτερα ευάλωτη είναι η κατάσταση των νεαρών μεταναστών, των μειονοτήτων, των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο, οι οποίοι συνήθως φτάνουν στην Ευρώπη προσπαθώντας να αποφύγουν ένοπλες συγκρούσεις, πολιτικές διώξεις, κλιματικές αλλαγές ή ανεργία. Είναι επίσης σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι επιπτώσεις που έχει η τρέχουσα υγειονομική κρίση στην αγορά εργασίας και στα ποσοστά ανεργίας των νέων. Προκειμένου να προωθήσει την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή, η ΕΕ έχει αναπτύξει πολιτικές για βελτίωση της κατάστασης της αγοράς εργασίας, μέσω της προώθησης του επαγγελματικού προσανατολισμού, ο οποίος διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στους τομείς της κοινωνίας και της απασχόλησης (García-Hernández, 2017).

Μέσω επαγγελματικού προσανατολισμού και καθοδήγησης, οι νέοι μπορούν να ανακαλύψουν τον επαγγελματικό τομέα που τους ταιριάζει, να βελτιώσουν τις ικανότητες, τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους, καθώς και τις διαδικασίες πρόσληψης και εξεύρεσης εργασίας. Συχνά, οι νεαροί μετανάστες, οι μειονότητες, οι πρόσφυγες ή οι αιτούντες άσυλο δεν έχουν τους πόρους που απαιτούνται για πρόσβαση στην αγορά εργασίας, γεγονός που μειώνει τις πιθανότητες απασχόλησής τους. Αποτελεί, επομένως, προτεραιότητα η ανάπτυξη έργων που ενθαρρύνουν την επιχειρηματικότητα, τη δικτύωση και την ενδυνάμωση των νέων για προώθηση της πρόσβασής τους στην αγορά εργασίας.

Πιο κάτω, θα εξετάσουμε πιο προσεκτικά τα εθνικά πλαίσια των τεσσάρων χωρών εταίρων του έργου, εντοπίζοντας ομοιότητες και διαφορές.

Γενικά στοιχεία για την αγορά εργασίας

Όλες οι χώρες

Εξαιτίας της πανδημίας COVID-19, οι συνθήκες της αγοράς εργασίας επιδεινώθηκαν. Η πανδημία επηρέασε με παρόμοιο τρόπο την απασχόληση σε όλες τις χώρες: απώλεια θέσεων εργασίας, αύξηση της ανεργίας, περισσότερες συμβάσεις ορισμένου χρόνου, κ.λπ. Η κρίση

επηρέασε ιδιαίτερα τις γυναίκες, τους νέους, και τους αλλοδαπούς, οι οποίοι αντιμετωπίζουν επιπλέον δυσκολίες για πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Η Μάλτα είναι η χώρα που επηρεάστηκε λιγότερο από αυτή την κρίση, έχοντας το καλύτερο ποσοστό αποκατάστασης μεταξύ των χωρών εταίρων του έργου.

Ιταλία

Στην Ιταλία υπάρχει μεγάλο χάσμα μεταξύ των ποσοστών απασχόλησης γυναικών και ανδρών. Όσον αφορά τη νεολαία, η ιδιαιτερότητα που παρατηρείται στην Ιταλία αφορά το υψηλό ποσοστό των ατόμων ΕΕΑΚ (νεαρά άτομα εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης και κατάρτισης), που το 2018 έφτασε το 23,4%. Υπάρχουν επίσης τεράστιες διαφορές μεταξύ των περιφερειών: Η Βόρεια Ιταλία κατάφερε να εξέλθει από την κρίση, με ποσοστά πολλές φορές στα ίδια επίπεδα, εάν όχι καλύτερα από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, σε όλους σχεδόν τους δείκτες που εξετάστηκαν· αντιθέτως, ο Νότος συνεχίζει να υποχωρεί, διευρύνοντας το ιστορικό χάσμα μεταξύ Βόρειας και Νότιας Ιταλίας.

Μάλτα

Το οικονομικό πλαίσιο στη Μάλτα είναι θετικό, κάτι που αποτελεί τον κύριο παράγοντα ενός πολύ χαμηλού ποσοστού ανεργίας (3,3% τον Φεβρουάριο του 2020) και μιας οικονομικής ανάπτυξης που έχει οδηγήσει στη ζήτηση ξένων εργαζομένων. Αυτή η ζήτηση καλύπτεται από τη σημαντική εισροή πολιτών της ΕΕ και Υπηκόων Τρίτων Χωρών, οι οποίοι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ισχυρή οικονομική ανάπτυξη της Μάλτας, η οποία έχει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά ΑΕΠ στην ΕΕ.

Όσον αφορά την ανεργία, υπάρχει μια αξιοσημείωτη διαφορά στις ηλικιακές ομάδες, με το ποσοστό ανεργίας στα άτομα 15–24 ετών να είναι πολύ υψηλότερο από αυτό της ηλικιακής ομάδας 25-74 (τον Νοέμβριο 2020 το ποσοστό ήταν 11,4% για τους 15-24 σε σύγκριση με το 4% των 25-74). Όσον αφορά το φύλο, το ποσοστό ανεργίας στους άνδρες ήταν 3,3% και στις γυναίκες 4,1% (Νοέμβριος). Αυτά τα στατιστικά είναι παρόμοια με αυτά του προηγούμενου έτους. Παρά τις συνθήκες της πανδημίας, το ποσοστό ανεργίας στη Μάλτα παρέμεινε κάτω από τον μέσο όρο των υπόλοιπων χωρών της ζώνης του Ευρώ.

Κύπρος

Το Τμήμα Εργασίας υπάγεται στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και είναι υπεύθυνο για θέματα απασχόλησης και αγοράς εργασίας, καθώς και για την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας στον χώρο εργασίας. Επιπλέον, είναι υπεύθυνο για την παροχή υπηρεσιών απασχόλησης και για την πλήρωση θέσεων εργασίας, την προστασία ειδικών ομάδων απασχόλησης, την παρακολούθηση της λειτουργίας της αγοράς εργασίας και τον συντονισμό της Εθνικής Πολιτικής για την Απασχόληση.

Το Τμήμα Εργασίας εξετάζει τις αιτήσεις των εργοδοτών για απασχόληση αλλοδαπών και εκδίδει καταρχήν εγκρίσεις για τη βραχυπρόθεσμη αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού που παρατηρούνται σε συγκεκριμένους τομείς και επαγγέλματα.

Η έγκριση των αιτήσεων των εργοδοτών για απασχόληση αλλοδαπών βασίζεται κατά κύριο λόγο στην απουσία δυνατότητας για ικανοποίηση των αναγκών του εργοδότη με την

αξιοποίηση ντόπιου εργατικού δυναμικού (ή Ευρωπαίων πολιτών), η οποία επικυρώνεται μετά από έρευνα της σχετικής υπηρεσίας του Τμήματος Εργασίας.

Κύριος στόχος του Υπουργείου Εργασίας είναι να διασφαλίσει την πλήρη συμμόρφωση με τα κριτήρια απασχόλησης των αλλοδαπών εργαζομένων, στο πλαίσιο της ομαλής λειτουργίας της αγοράς εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, όπως προκύπτει από τις διεθνείς υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η οικονομική κρίση των ετών 2012-13 οδήγησε τα επίπεδα ανεργίας σε πολύ υψηλά επίπεδα, με το 16,1% της ηλικιακής ομάδας 15 ετών και άνω να είναι άνεργοι, ποσοστό που ωστόσο μειώθηκε στο 7,1% το 2019. Αυτό το ποσοστό αυξήθηκε σε 7,6% το 2020, χρονιά κατά την οποία το 18,2% της ηλικιακής ομάδας 15-24 ήταν άνεργοι, σε σύγκριση με το 6,9% της ηλικιακής ομάδας 25-64 (CyStat 2020, Πίνακας Α1). Από τους 34.291 άνεργους στην Κύπρο το 2020, οι 25.262 (73,7%) ήταν Κύπριοι, οι 4.975, (14,5%) υπήκοοι της ΕΕ και οι 4.055 (11,8%) Υπήκοοι Τρίτων Χωρών (CyStat 2020, Πίνακας Γ4). Ως χώρα στην οποία περίπου το ένα πέμπτο του ΑΕΠ (22,7% το 2019) (ΚΝΟΕΜΑ, 2020), βασίζεται στον τουρισμό, η Κύπρος έχει πληγεί βαθιά από την πανδημία, με το ΑΕΠ να έχει μειωθεί κατά 4,5% (Υπουργείο Οικονομικών, 2021). Αυτά τα στατιστικά δείχνουν ότι οι νέοι είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην ανεργία, αν και δεν υπάρχουν πολλά διαθέσιμα στοιχεία για τους μετανάστες, τους νεοαφιχθέντες, τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες.

Ισπανία

Σύμφωνα με την τελευταία έρευνα που δημοσίευσε η Κοινοπολιτεία Ανεξάρτητων Κρατών (ΚΑΚ) τον Δεκέμβριο του 2020, η «οικονομική κρίση» παραμένει το βασικότερο πρόβλημα για το 42,6% των συμμετεχόντων, ακολουθούμενο από τους υγειονομικούς κινδύνους που προκλήθηκαν από την πανδημία COVID-19 (38%), και την ανεργία (28,1 %) (ΚΑΚ, 2021). Η ανεργία δεν αποτελεί απλώς ένα ζήτημα που προκαλεί ανησυχία στην Ισπανία, αλλά μια πραγματικότητα. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του Eurostat, η Ισπανία παραμένει το κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας (16,2%), πολύ υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ-27 (7,6%). Αυτό το ποσοστό είναι ιδιαίτερα υψηλό στους νέους, φτάνοντας το 22,4%, σε σύγκριση με το 11,9% της ΕΕ.

Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας (2021), συνολικά 3,88 εκατομμύρια άνθρωποι ήταν άνεργοι στην Ισπανία τον Δεκέμβριο του 2020, με πάνω από 360.000 θέσεις εργασίας να έχουν χαθεί το 2020 λόγω της πανδημίας, βάζοντας τέλος σε έξι συνεχόμενα χρόνια ανάκαμψης, τα πρώτα μετά από την οικονομική κρίση του 2008 (Ministerio de Trabajo, 2021).

Η ανεργία είναι μία από τις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ισπανία. Σύμφωνα με το «Κέντρο Κοινωνιολογικών Ερευνών» (CIS, στα Ισπανικά), η πανδημία COVID-19 επηρέασε τα νοικοκυριά τόσο στον οικονομικό (34,9%) όσο και εργασιακό τομέα (41,2%).

Η εργασιακή κατάσταση των Μεταναστών, των Νεοαφιχθέντων, των Αιτούντων Άσυλο και των Προσφύγων

Ιταλία

Τα τελευταία χρόνια, η ιταλική κοινωνία υπήρξε το επίκεντρο ποικίλων και αλληλοσυνδεόμενων μεταναστευτικών διαδικασιών. Η Ιταλία είναι μια χώρα με μακρά ιστορία ως χώρα προορισμού μεταναστών, αν και οι νέες αφίξεις σχετίζονται σε μεγαλύτερο βαθμό με την οικογενειακή επανένωση και σε μικρότερο βαθμό με την απασχόληση. Πολλά είναι τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο (οι ίδιοι ή γονείς τους) που αποκτούν ιταλική ιθαγένεια, με τους αριθμούς τα τελευταία χρόνια να φτάνουν μέχρι και τα 150.000 έως 200.000 άτομα ετησίως, εξαιρώντας τις χιλιάδες ανήλικων αλλοδαπών που γεννήθηκαν ή μεγάλωσαν στην Ιταλία, οι οποίοι δεν έχουν αποκτήσει ακόμα ιθαγένεια.

Μάλτα

Οι πρόσφυγες, οι δικαιούχοι επικουρικής προστασίας και οι δικαιούχοι προσωρινής ανθρωπιστικής προστασίας έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας, τόσο ως εργαζόμενοι όσο και ως αυτοαπασχολούμενοι. Ωστόσο, για αποκτήσουν αυτό το δικαίωμα, τα άτομα αυτά πρέπει να διαθέτουν άδεια εργασίας, που εκδίδεται από την εθνική υπηρεσία απασχόλησης (Jobsplus) στο όνομά τους.

Όσον αφορά τους αιτούντες άσυλο, τους χορηγείται επίσης άδεια εργασίας μέσω του εργοδότη τους. Στην πράξη, οι εργοδότες συχνά αποθαρρύνονται από το να υποβάλουν αίτηση για άδειες εργασίας λόγω του βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα τους και του διοικητικού φόρτου που σχετίζεται με την αίτηση.

Σύμφωνα με το Jobsplus, οι αιτούντες άσυλο και οι δικαιούχοι προστασίας που βρίσκονται σε απασχόληση αυξήθηκαν κατά την τελευταία δεκαετία. Στα τέλη του 2019, το 91% ήταν άνδρες, ενώ το υπόλοιπο 9% ήταν γυναίκες. Η πλειοψηφία αυτών των μεταναστών είναι ηλικίας 30-54 ετών (60%), ακολουθούμενοι από την ηλικιακή ομάδα 25-29 (21%), ενώ το 18% είναι κάτω των 25 ετών. Οι μετανάστες ηλικίας 30-54 ετών εξακολουθούν να αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό.

Εκτός από αυτά τα δεδομένα, δεν υπάρχουν διαθέσιμες πιο λεπτομερείς πληροφορίες για τους νεαρούς μετανάστες, τους νεοαφιχθέντες, τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες. Πληροφορίες σχετικά με τις επαγγελματικές ομάδες παρέχονται μόνο για Υπηκόους Τρίτων Χωρών.

Οι κύριοι τομείς απασχόλησης για τους μετανάστες είναι οι κατασκευές, ο κλάδος της φιλοξενίας και της εστίασης, όπου απασχολούνται σε θέσεις χαμηλής ειδίκευσης.

Για να κατανοήσουμε το πλαίσιο της Μάλτας, είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι η υψηλή ζήτηση για εργαζόμενους, σε συνδυασμό με την εισροή μεταναστών, τροφοδότησε την ανεπίσημη αγορά εργασίας. Αυτό σημαίνει ότι τα επίσημα στοιχεία για την απασχόληση δείχνουν μόνο μέρος της εικόνας.

Κύπρος

Η Κύπρος, τα τελευταία χρόνια, έχει επιδείξει σημαντική βελτίωση σε θέματα ισότητας και εξάλειψης των διακρίσεων υπογράφοντας διεθνείς συμβάσεις και πρωτόκολλα για τη διασφάλιση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επίσης, η ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ και η εναρμόνιση του εθνικού δικαίου με το ευρωπαϊκό δίκαιο, οδήγησαν στην υιοθέτηση ενός νομοθετικού πλαισίου που παρέχει ευρεία προστασία κατά των διακρίσεων.

Οι νεαροί μετανάστες, οι νεοαφιχθέντες, οι αιτούντες άσυλο και οι πρόσφυγες, οποιουδήποτε νομικού καθεστώτος, αντιμετωπίζουν ακόμη πολλές προκλήσεις. Η πρόσβασή τους στους τομείς της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και της ιατρικής περίθαλψης είναι περιορισμένη. Αυτό έχει αρνητικές επιπτώσεις στην κοινωνική τους ένταξη, ενώ σε ακραίες περιπτώσεις αυτή η κατάσταση οδηγεί σε απώλεια του νομικού τους καθεστώτος. Ως εκ τούτου, καθίστανται πιο ευάλωτοι σε περαιτέρω διακρίσεις και κοινωνικό αποκλεισμό.

Τα τελευταία 10 χρόνια (2008 - 2018), σύμφωνα με τη βάση δεδομένων για το άσυλο, η Κυπριακή Δημοκρατία έχει χορηγήσει άσυλο σε 9.769 πρόσφυγες. Λόγω της κατάστασης στις γειτονικές χώρες, παρατηρήθηκε μεγάλη αύξηση των αφίξεων τα τελευταία δύο χρόνια. Οι υπηρεσίες ασύλου, το 2018, έλαβαν 6.617 αιτήσεις ασύλου. Από αυτές τις αιτήσεις, 1.011 άτομα έλαβαν καθεστώς διεθνούς προστασίας, 191 χορηγήθηκαν καθεστώς πρόσφυγα και 154 ήταν ασυνόδευτοι ανήλικοι.

Το 3,5% του πληθυσμού του νησιού αποτελούνταν από Υπηκόους Τρίτων Χωρών (ΥΤΧ), κυρίως από τη Συρία και την Αφρική.

Οι κύριες προκλήσεις που παρατηρούνται είναι:

- Απουσία παροχής υπηρεσιών σε μετανάστες και πρόσφυγες
- ΜΚΟ και άλλοι οργανισμοί πρέπει να καλύψουν τις ελλείψεις και την αδυναμία του κράτους να παρέχει επαρκή υποστήριξη στους μετανάστες και τους αιτούντες άσυλο
- Κενό στην ισχύουσα νομοθεσία με αποτέλεσμα την απουσία ενός δομημένου σχεδίου ένταξης

Η πρόσβαση των αιτούντων άσυλο στην αγορά εργασίας καθορίζεται με απόφαση του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σε συμφωνία με το Υπουργείο Εσωτερικών. Οι αιτούντες άσυλο μπορούν να έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας έναν μήνα μετά την ημερομηνία κατά την οποία υπέβαλαν την αίτησή τους για διεθνή προστασία, στους ακόλουθους κλάδους: κατασκευές, εμπόριο και επισκευές, γεωργία, διαχείριση αποβλήτων και άλλες δραστηριότητες όπως: καθαρισμός κτιρίων και εξωτερικών περιοχών, διανομή διαφημιστικού ή ενημερωτικού υλικού, και παράδοση τροφίμων.

Οι μετανάστες, οι νεοαφιχθέντες, οι αιτούντες άσυλο και οι πρόσφυγες πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι ως άνεργοι στα επαρχιακά γραφεία εργασίας, προκειμένου να έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Μπορούν είτε να ζητήσουν τη βοήθεια του γραφείου εργασίας για εξεύρεση απασχόλησης ή να αναζητήσουν μόνοι τους δουλειά. Μόλις ένας αιτών άσυλο αρχίσει να εργάζεται, όλα τα οφέλη από το γραφείο κοινωνικής ευημερίας διακόπτονται.

Ισπανία

Από τότε που πάρθηκε η απόφαση για κήρυξη κατάστασης έκτακτης ανάγκης στην Ισπανία στις 14 Μαρτίου 2020, η απασχόληση, η αβεβαιότητα και οι οικονομικές δυσκολίες έχουν επιδεινωθεί, ιδίως μεταξύ των νέων που βρίσκονται σε κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού.

Η κοινωνική και εργασιακή ένταξη των νεαρών μεταναστών, των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο αποτελεί σήμερα μια μεγάλη πρόκληση για την Ισπανία. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία που συλλέχθηκαν από το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής, διαμένουν συνολικά στην Ισπανία 5.235.375 αλλοδαποί, από τα 47.329.981 του συνολικού πληθυσμού (INE 2020), φτάνοντας το 11,06% σε ποσοστό. Οι περισσότεροι μετανάστες που ζουν στην Ισπανία προέρχονται από το Μαρόκο, τη Ρουμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιταλία και την Κολομβία. Το 2019, οι περισσότεροι μετανάστες προήλθαν από τη Βενεζουέλα (39,8%), την Κολομβία (31,3%) και την Ονδούρα (29,4%). Οι μεγαλύτερες ροές μεταναστευτικού πληθυσμού προέρχονται από τη Λατινική Αμερική, λόγω της ευκολίας προσαρμογής στη χώρα, η οποία οφείλεται στη γνώση της ισπανικής γλώσσας και σε πολιτιστικούς λόγους.

Υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής

Ιταλία

Στην Ιταλία, ο επαγγελματικός προσανατολισμός εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Εργασίας (επαγγελματικός προσανατολισμός ενηλίκων), του Υπουργείου Πανεπιστημίων (επαγγελματικός προσανατολισμός φοιτητών), του Υπουργείου Παιδείας (επαγγελματικός προσανατολισμός μαθητών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), των Περιφερειών και των Επαρχιών. Κατά τη διάρκεια διαφόρων συμβουλευτικών υπηρεσιών, αρκετές δραστηριότητες (π.χ. υπόδυση ρόλων) βοηθούν τους συμμετέχοντες να αποκτήσουν δεξιότητες ανάπτυξης σταδιοδρομίας.

Η παροχή πληροφοριών στο πλαίσιο του επαγγελματικού προσανατολισμού, εστιάζει στην:

- Παροχή πληροφοριών για επαγγελματικές ευκαιρίες και ευκαιρίες κατάρτισης που σχετίζονται με τις ανάγκες των πελατών
- Ανάπτυξη μιας εύχρηστης τράπεζας δεδομένων για παροχή πληροφοριών που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των πελατών.

Η παροχή συμβουλευτικής στο πλαίσιο του επαγγελματικού προσανατολισμού εστιάζει στη:

- Διεξαγωγή μιας ολοκληρωμένης, εις βάθος ανάλυσης των διαφόρων παραγόντων που επηρεάζουν τις διαδικασίες αποφάσεων.
- Παροχή βοήθειας στον πελάτη για τη διαμόρφωση ενός ρεαλιστικού προσωπικού σχεδίου δράσης που να περιλαμβάνει στόχους, χρονοδιάγραμμα, πορεία δράσης, επαφές και πόρους.

Οι βασικές υπηρεσίες παροχής πληροφοριών είναι:

- Υπηρεσίες αυτόνομης πληροφόρησης που παρέχονται συνήθως μέσω ιστοσελίδων (που αναπτύσσονται από γραφεία απασχόλησης και οργανισμούς επαγγελματικού

προσανατολισμού) ή έντυπου υλικού που τοποθετείται εντός των γραφείων εργασίας/επαγγελματικού προσανατολισμού.

- Συνέντευξη πληροφόρησης (*colloquio di accoglienza* ή *colloquio informativo*), που γίνεται συνήθως σε έναν πάγκο εξυπηρέτησης ή μέσω τηλεφώνου ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με προτεραιότητα άφιξης. Η συνέντευξη πρόσωπο με πρόσωπο ή η τηλεφωνική ενημέρωση διαρκεί 10-20 λεπτά.
- Ομαδικές συνεδρίες πληροφόρησης (και σε μικρές ομάδες) (*incontri informativi di gruppo*).

Οι βασικές υπηρεσίες συμβουλευτικής είναι:

- Λεπτομερής στοχευμένη συνέντευξη επαγγελματικού προσανατολισμού· συμβουλευτικές συνεδρίες διάρκειας 60 λεπτών (ή περισσότερο) συνήθως πραγματοποιούνται με ραντεβού σε χώρο που έχει καθοριστεί εκ των προτέρων.
- Ανάπτυξη ικανοτήτων – πραγματοποιούνται αρκετές εβδομαδιαίες συνεντεύξεις που αποσκοπούν στο να καθορίσει το άτομο έναν επαγγελματικό στόχο και να αναπτύξει ένα σχέδιο δράσης.
- Μικρές ομαδικές συνεδρίες και μαθήματα, που απευθύνονται συνήθως σε 10-20 άτομα, για θέματα όπως τεχνικές αναζήτησης εργασίας ή/και επιλογή επαγγέλματος.

Μάλτα

Στη Μάλτα, οι βασικοί πάροχοι επαγγελματικού προσανατολισμού βρίσκονται εντός των κρατικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και της δημόσιας υπηρεσίας απασχόλησης. Ο ρόλος τους είναι υποστηρικτικός, αφού βοηθούν τους μαθητές στην επιλογή μαθημάτων/ σταδιοδρομίας κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Οι Εθνικές Υπηρεσίες Σχολικής Υποστήριξης του Υπουργείου Παιδείας είναι υπεύθυνες για τις υπηρεσίες που προσφέρονται στα κρατικά σχολεία σε μαθητές που συμμετέχουν στην υποχρεωτική σχολική εκπαίδευση (έως 16 ετών). Οι υπηρεσίες τους προσφέρονται σε μαθητές, ντόπιους και αλλοδαπούς (συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών). Σε κάθε κρατικό εκπαιδευτικό ίδρυμα εργάζεται ένας αριθμός επαγγελματικών συμβούλων, με τους οποίους οι μαθητές μπορούν να κλείσουν ραντεβού και να θέσουν τις ερωτήσεις που έχουν σχετικά με τη σταδιοδρομία, τις ευκαιρίες απασχόλησης, τη μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση ή και για την αγορά εργασίας γενικότερα. Εκτός από τη διεξαγωγή προσωπικών συνεδριών κατόπιν αιτήματος, οι επαγγελματικοί σύμβουλοι και άλλοι επαγγελματίες επαγγελματικού προσανατολισμού πραγματοποιούν επίσης καθιερωμένες δραστηριότητες με μαθητές καθ' όλη τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, και ιδιαίτερα πριν οι μαθητές ολοκληρώσουν την υποχρεωτική τους εκπαίδευση. Το Malta College for Science and Technology (MCAST), είναι ένα από τα μεγαλύτερα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στη Μάλτα και προσφέρει υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής στο πλαίσιο του Τμήματος Ενσωμάτωσης.

Το Jobsplus, η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης της Μάλτας, εξυπηρετεί τις ανάγκες όσων βρίσκονται ήδη σε απασχόληση, αλλά και των ανέργων, των νέων εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (EEAK) και άλλων ενήλικων. Το 2018, το Jobsplus ξεκίνησε ένα έργο με τίτλο «Employment Support Services for Migrants» (Υπηρεσίες υποστήριξης απασχόλησης για μετανάστες), με τη χρηματοδότηση του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης. Το

έργο αυτό στοχεύει, συγκεκριμένα, στην αύξηση της απασχολησιμότητας των μεταναστών μέσω της παροχής επαγγελματικής καθοδήγησης και άλλων υπηρεσιών επαγγελματικής υποστήριξης, καθώς και μέσω της ανάπτυξης των δεξιοτήτων τους. Το έργο αποσκοπεί, επίσης, στη βελτίωση των υπηρεσιών απασχόλησης για τους μετανάστες, παρέχοντας μαθήματα για απόκτηση βασικών γνώσεων στη μαλτεζική γλώσσα, μαθήματα αγγλικών για απασχόληση, καθώς και μαθήματα για πολιτιστική ευαισθητοποίηση, δεξιότητες ζωής και εργασιακή δεοντολογία.

Οι υπηρεσίες παρέχονται σε μετανάστες που έχουν καθεστώς προστασίας. Οι αιτούντες άσυλο δεν έχουν δικαίωμα πρόσβασης.

Υλοποιούνται, επίσης, μερικά έργα που στοχεύουν στον επαγγελματικό προσανατολισμό για μετανάστες, νεοαφιχθέντες, πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, ωστόσο είναι περιορισμένα σε αριθμό και όχι τόσο διαδεδομένα όσο τα προηγούμενα.

Κύπρος

Ένα παράδειγμα παροχής επαγγελματικού προσανατολισμού για νεαρούς μετανάστες, νεοαφιχθέντες, αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες είναι τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Μεταναστών (MiHub) που λειτουργούν σε ολόκληρο το νησί, και τα οποία χρησιμεύουν ως υπηρεσίες μιας στάσης για Υπηκόους Τρίτων Χωρών και αιτούντες ή δικαιούχους διεθνούς προστασίας, παρέχοντάς τους καθοδήγηση και συμβουλές σχετικά με τη στέγαση, την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης, διοικητικής υποστήριξης και υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας. Πραγματοποιούν επίσης εξειδικευμένες δράσεις και εκπαιδεύσεις για ανάπτυξη των γνώσεων και ευαισθητοποίηση των εργοδοτών, των εκπαιδευτικών, των δημοσιογράφων και των δημόσιων υπαλλήλων σε μια προσπάθεια να προωθηθεί η ένταξη σε όλες τις πτυχές της ζωής στην Κύπρο.

Ένα ακόμη παράδειγμα είναι ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης Κύπρου, ο οποίος παρέχει τρεις βασικές υπηρεσίες (ΔΟΜ Κύπρου, 2020):

- Εθελούσια επιστροφή και επανένταξη
- Μετεγκατάσταση, επανεγκατάσταση και οικογενειακή επανένωση
- Ένταξη, πρόσβαση σε υπηρεσίες και ευαισθητοποίηση του κοινού για την αντιμετώπιση της αύξησης της ξενοφοβίας και των διακρίσεων

Ισπανία

Προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο αντίκτυπος της ανεργίας στον γενικό πληθυσμό και ιδιαίτερα στους νέους, υπάρχει στην Ισπανία το «Κοινό Χαρτοφυλάκιο Υπηρεσιών του Εθνικού Συστήματος Απασχόλησης (SNE)». Ένας από τους κύριους στόχους του SNE είναι ο καθορισμός και η ενημέρωση ενός κοινού χαρτοφυλακίου υπηρεσιών που θα παρέχονται από τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, προκειμένου να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε δωρεάν και δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, υπό ίσους όρους, σε ολόκληρη την εθνική επικράτεια (SEPE 2021). Απώτερος στόχος των υπηρεσιών κοινού χαρτοφυλακίου είναι να βοηθήσουν τα άτομα να βρουν δουλειά που να ταιριάζει στο επαγγελματικό τους προφίλ, καθώς και να εγγυηθούν ότι οι εργοδότες θα προσλάβουν εργαζομένους που ικανοποιούν τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Το χαρτοφυλάκιο αποτελείται, μεταξύ άλλων, από υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού:

«Η υπηρεσία επαγγελματικού προσανατολισμού είναι μια ολοκληρωμένη υπηρεσία, στόχος της οποίας είναι η ενημέρωση, η διάγνωση της ατομικής κατάστασης του αιτούντος εργασία, η παροχή συμβουλών, η κινητοποίηση και η υποστήριξη των μετακινήσεων στην αγορά εργασίας, από τον εκπαιδευτικό τομέα στον εργασιακό κόσμο, καθώς και μεταξύ των διαφόρων καταστάσεων ανεργίας και απασχόλησης που μπορεί να προκύψουν καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής ζωής» (Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Ασφάλισης, Ισπανία 2015).

Μεταξύ άλλων, η υπηρεσία επαγγελματικού προσανατολισμού προσφέρει βοήθεια όπως (α) εξατομικευμένη διάγνωση και ετοιμασία επαγγελματικού προφίλ (β) σχεδιασμό εξατομικευμένου σχεδίου για απασχόληση (γ) εξατομικευμένη υποστήριξη για την υλοποίηση του σχεδίου και την εκπλήρωση της δέσμευσης δραστηριότητας (δ) επιπρόσθετες συμβουλές και τεχνική υποστήριξη (ε) επιπρόσθετες πληροφορίες και συμβουλές και (στ) υποστήριξη για τη διαχείριση της κινητικότητας των εργαζομένων.

3. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ: ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ NACE ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ UPGRAD_ME 2.0

Το σύστημα ταξινόμησης NACE περιλαμβάνει μια σειρά επαγγελματιών που διακρίνονται σε κλάδους, ή επαγγελματικές οικογένειες, οι οποίες μπορούν να μας βοηθήσουν να ταξινομήσουμε τις διάφορες θέσεις εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το σύστημα NACE είναι η «Στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση» και καθορίζεται από τη νομοθεσία σε επίπεδο ΕΕ, η οποία επιβάλλει τη χρήση της ταξινόμησης ομοιόμορφα σε όλα τα κράτη μέλη (Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2008).

Η κοινοπραξία του έργου UpGrad_Me 2.0 χρησιμοποίησε το σύστημα NACE για τον καθορισμό των διαφόρων επαγγελματικών οικογενειών που παρουσιάστηκαν στην έρευνα, καθώς και στα υπόλοιπα παραδοτέα του έργου, και συγκεκριμένα τη Δεύτερη Αναθεώρηση του Εγχειριδίου (Αναθ. 2), όπως αναπτύχθηκε από το Eurostat το 2006. Σύμφωνα με το σύστημα, η ταξινόμηση των επαγγελματικών οικογενειών γίνεται σε 21 κατηγορίες, από το γράμμα «Α» έως το «Υ». Οι τίτλοι των επαγγελματικών αυτών οικογενειών είναι: *«Γεωργία, δασοκομία και αλιεία», «Ορυχεία και λατομεία», «Μεταποίηση», «Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού», «Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης», «Κατασκευές», «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο· επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών», «Μεταφορά και αποθήκευση», «Δραστηριότητες παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης», «Ενημέρωση και επικοινωνία», «Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες», «Διαχείριση ακίνητης περιουσίας», «Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες», «Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες», «Δημόσια διοίκηση και άμυνα· υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση», «Εκπαίδευση», «Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα», «Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία», «Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών», «Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών· μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή αγαθών –και υπηρεσιών- για ιδία χρήση», «Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων».*

Η συγκεκριμένη ταξινόμηση, παρόλο που είναι εξαιρετικά εκτενής και επιτρέπει τη σαφή διάκριση μεταξύ των επαγγελματικών οικογενειών, είναι αρκετά εξειδικευμένη και πολύπλοκη για τους νέους, και ιδιαίτερα για τους νεαρούς μετανάστες, πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο. Έτσι, προκειμένου να απλοποιήσει την ταξινόμηση, η κοινοπραξία του έργου συνεργάστηκε με μια διεπιστημονική ομάδα από τους κλάδους του επαγγελματικού προσανατολισμού και του ανθρωπίνου δυναμικού, δημιουργώντας έναν απλοποιημένο πίνακα επαγγελματικών οικογενειών. Μετά από ποιοτική αξιολόγηση και τακτικές συναντήσεις, η κοινοπραξία κατέληξε

στην ακόλουθη απλοποιημένη ταξινόμηση: «Γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία», «Κοινωνικές υπηρεσίες και υγεία», «Κατασκευές», «Παραγωγή και μεταποίηση», «Μεταφορά και αποθήκευση», «Πωλήσεις και επικοινωνία», «Παροχή καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης», «Τεχνικές και επιστημονικές δραστηριότητες», «Γραφειακή εργασία», «Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία».

Αλλαγές από το σύστημα ταξινόμησης NACE Αναθ.2 στο Μοντέλο UpGrad_Me 2.0	
Σύστημα NACE	Μοντέλο UpGrad_Me 2.0
Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	Γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία
Ορυχεία και λατομεία	Παραγωγή και μεταποίηση
Μεταποίηση	
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο· επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών	
Κατασκευές	Κατασκευές
Μεταφορά και αποθήκευση	Μεταφορά και αποθήκευση
Δραστηριότητες παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	Παροχή καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης
Ενημέρωση και επικοινωνία	Πωλήσεις και επικοινωνία
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	Γραφειακή εργασία
Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	
Δημόσια διοίκηση και άμυνα· υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	Τεχνικές και επιστημονικές δραστηριότητες
Εκπαίδευση	Κοινωνικές υπηρεσίες και υγεία
Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία
Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Μη συμπεριληφθείσες κατηγορίες
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών· μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή αγαθών –και υπηρεσιών– για ιδία χρήση	
Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	

Πίνακας 1. Διαφορές μεταξύ του μοντέλου ταξινόμησης UpGrad_Me 2.0 και του συστήματος ταξινόμησης NACE (Αναθ. 2).

Ο πίνακας αναπτύχθηκε από τους συντάκτες. «Στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (Eurostat. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2008).

Όπως μπορεί να παρατηρηθεί στον πίνακα, υπήρξε διαφοροποίηση στις επαγγελματικές οικογένειες, με τη συγχώνευση διαφορετικών κατηγοριών σε μία για απλοποίηση του μοντέλου, λαμβάνοντας υπόψη τη δυσκολία κατανόησης και την έλλειψη γνώσεων σχετικά με τις διάφορες επαγγελματικές οικογένειες στην ΕΕ εκ μέρους των νεαρών μεταναστών, προσφύγων και αιτούντων άσυλο. Με αυτό το κριτήριο υπόψη, συμφωνήθηκε να συγχωνευθούν οι επαγγελματικές οικογένειες «Ορυχεία και λατομεία», «Μεταποίηση», «Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού», «Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης», «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο· επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών» σε μια επαγγελματική οικογένεια, η οποία ονομάστηκε «Παραγωγή και μεταποίηση». Οι επαγγελματικές οικογένειες που σύμφωνα με το σύστημα NACE ορίζονται ως «Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες», «Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες», «Δημόσια διοίκηση και

άμυνα· υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση», συμπεριλήφθηκαν στην ίδια επαγγελματική οικογένεια με τίτλο «Γραφειακή εργασία». Παρομοίως, η «Εκπαίδευση» και οι «Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα» συγχωνεύθηκαν στην κατηγορία «Κοινωνικές υπηρεσίες και υγεία». Οι κατηγορίες «Διαχείριση ακίνητης περιουσίας», «Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών», «Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών· μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή αγαθών –και υπηρεσιών- για ιδία χρήση», και οι «Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων» δεν συμπεριλήφθηκαν, αφού θεωρήθηκε ότι δεν μπορούσαν να ομαδοποιηθούν σε κάποια άλλη κατηγορία του μοντέλου UpGrad_Me 2.0. Οι υπόλοιπες κατηγορίες του συστήματος ταξινόμησης NACE παρέμειναν οι ίδιες, ή τροποποιήθηκαν ελαφρώς. Αυτές είναι οι ακόλουθες: «Γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία», «Κατασκευές», «Μεταφορά και αποθήκευση», «Παροχή καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης», «Πωλήσεις και επικοινωνία», «Τεχνικές και επιστημονικές δραστηριότητες», «Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία».

4. ΕΡΕΥΝΑ UPGRAD_ME 2.0

ΜΕΘΟΔΟΣ

Συμμετέχοντες

Στην έρευνα συμμετείχαν 83 άτομα, επαγγελματίες στον τομέα του επαγγελματικού προσανατολισμού, του ανθρωπίνου δυναμικού και άλλων συναφών κλάδων. Υποθέσαμε ότι οι συμμετέχοντες με το συγκεκριμένο προφίλ διαθέτουν την απαραίτητη εμπειρία και γνώση για να απαντήσουν κατάλληλα στις ερωτήσεις της έρευνας. Οι συμμετέχοντες προέρχονται από τη Μάλτα (n = 21), την Κύπρο (n = 21), την Ιταλία (n = 20) και την Ισπανία (n = 21). Τα δεδομένα συλλέχθηκαν κατά τους μήνες Νοέμβριο 2020 και Ιανουάριο 2021.

Εργαλεία μέτρησης

Ο κάθε συμμετέχων/ουσα απάντησε στο ερωτηματολόγιο του «UpGrad_Me 2.0», το οποίο διαμορφώθηκε ως ακολούθως:

Ερωτηματολόγιο «UpGrad_Me 2.0»: Το παρόν ερωτηματολόγιο αποσκοπεί να συλλέξει τις διάφορες επαγγελματικές ικανότητες και δεξιότητες σε 10 διαφορετικές επαγγελματικές οικογένειες. Η πρώτη ενότητα του ερωτηματολογίου περιλάμβανε τις ακόλουθες κοινωνικο-δημογραφικές μεταβλητές: (1) Ηλικία (2) Επάγγελμα και (3) Χώρα. Στη συνέχεια, δημιουργήθηκαν 10 ενότητες με βάση τις επαγγελματικές οικογένειες που διαμορφώθηκαν. Αυτές ήταν: «Γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία», «Κοινωνικές υπηρεσίες και υγεία», «Κατασκευές», «Παραγωγή και μεταποίηση», «Μεταφορά και αποθήκευση», «Πωλήσεις και επικοινωνία», «Παροχή καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης», «Τεχνικές και επιστημονικές δραστηριότητες», «Γραφειακή εργασία» και «Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία». Κάθε μία από αυτές τις ενότητες περιλάμβανε μια σειρά ικανοτήτων, δεξιοτήτων και ατομικών χαρακτηριστικών, για τα οποία οι συμμετέχοντες έπρεπε να αποφασίσουν αν θεωρούν ότι ανήκουν, ή όχι, στην αντίστοιχη επαγγελματική οικογένεια. Αξίζει να σημειωθεί ότι το ερωτηματολόγιο έχει αναπτυχθεί για την υλοποίηση του συγκεκριμένου έργου και, κατ' επέκταση, δεν διαθέτει σχετικά πρότυπα εγκυρότητας και αξιοπιστίας. Οι ικανότητες, οι δεξιότητες και τα ατομικά χαρακτηριστικά που συμπεριλήφθηκαν αναφέρονται πιο κάτω.

Λίστα ικανοτήτων, δεξιοτήτων και ατομικών χαρακτηριστικών που συμπεριλήφθηκαν στο ερωτηματολόγιο UpGrad_Me 2.0

- Κριτική σκέψη
- Ηγεσία
- Ομαδικό πνεύμα
- Στρατηγική σκέψη
- Επίλυση προβλημάτων
- Ικανότητες διαπραγμάτευσης
- Προσανατολισμός στα αποτελέσματα
- Προσανατολισμός στον πελάτη/χρήστη
- Ανθεκτικότητα στις αντιξοότητες
- Διαπροσωπική επικοινωνία
- Επιρροή
- Ικανότητα ανάλυσης
- Λήψη αποφάσεων
- Δεκτικότητα και γνωστική προσαρμογή
- Κατεύθυνση
- Σχεδιασμός
- Οργάνωση
- Ανοχή στην απογοήτευση
- Προσαρμοστικότητα
- Αριθμητική ανάλυση
- Δέσμευση
- Ανάθεση
- Αυτονομία
- Προσαρμοστικότητα στην αλλαγή
- Οργανωτική επίγνωση
- Δέσμευση σε θεσμικές αξίες
- Συνεχής μάθηση
- Αναζήτηση πληροφοριών
- Τεχνική ικανότητα
- Δεξιότητες πληροφορικής
- Ενεργή ακρόαση
- Ενσυναίσθηση
- Προφορικές δεξιότητες
- Γραπτή επικοινωνία
- Κοινωνικές δεξιότητες
- Κινητικές δεξιότητες
- Δημιουργικότητα
- Προορατικότητα
- Πρωτοβουλία
- Κίνητρο
- Θετικότητα
- Αυτοέλεγχος και συναισθηματική σταθερότητα
- Αυτοπεποίθηση

Διαδικασία

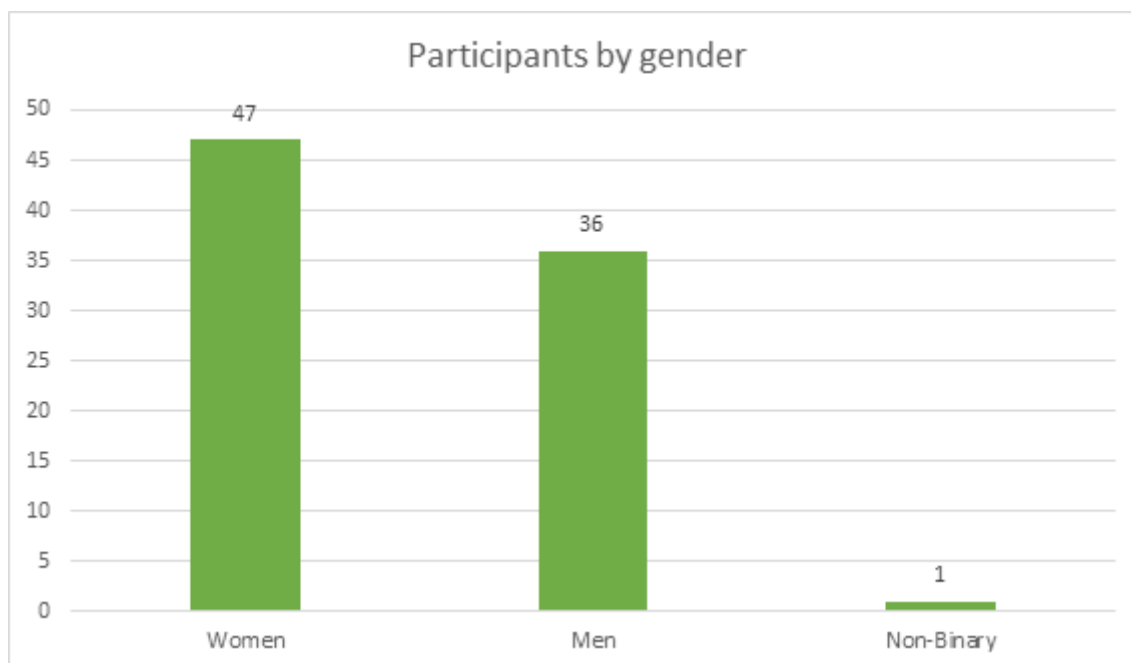
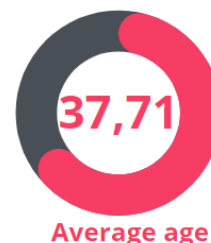
Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε μεταξύ Νοεμβρίου 2020 και Ιανουαρίου 2021. Πρώτα, διεξήχθη μια εσωτερική συνάντηση με τους συντονιστές της έρευνας στη Μάλτα, την Κύπρο, την Ιταλία και την Ισπανία, προκειμένου να καθοριστούν οι διαφορετικές επαγγελματικές οικογένειες σύμφωνα με το ευρωπαϊκό σύστημα ταξινόμησης NACE. Επαγγελματίες στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού, του επαγγελματικού προσανατολισμού και άλλων συναφών κλάδων συμμετείχαν στην ανάπτυξη ενός απλοποιημένου μοντέλου βασισμένου σε οικολογικά κριτήρια εγκυρότητας στο πλαίσιο του έργου «UpGrad_Me 2.0» (το σύστημα που αναπτύχθηκε είναι διαθέσιμο στην ενότητα «Έρευνα για τις Επαγγελματικές Οικογένειες» του παρόντος εγγράφου). Παράλληλα, μια ομάδα επαγγελματιών στην Ισπανία επέλεξε τις εγκάρσιες και ειδικές δεξιότητες, καθώς και τα ατομικά χαρακτηριστικά, τα οποία θα μπορούσαν να καλύψουν όλο το φάσμα των επαγγελματικών οικογενειών. Αφού συντάχθηκε το ερωτηματολόγιο, συμπληρώθηκε από επαγγελματίες ανθρώπινου δυναμικού, επαγγελματικούς συμβούλους και άλλους επαγγελματίες σχετικών κλάδων, οι οποίοι επέλεξαν τις βασικές ικανότητες, δεξιότητες και

ατομικά χαρακτηριστικά που πιστεύουν ότι σχετίζονται με κάθε επαγγελματική οικογένεια, ακολουθώντας τη διαδικασία της «λίστας ελέγχου». Τέλος, τα δεδομένα συλλέχθηκαν και αναλύθηκαν μέσω του λογισμικού Excel.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Όσον αφορά το φύλο, οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες ήταν γυναίκες: 47 γυναίκες έναντι 36 ανδρών, και 1 άτομο μη δυαδικού φύλου (βλ. Πίνακα 2). Όπως φαίνεται στη γραφική παράσταση, ο μέσος όρος ηλικίας των συμμετεχόντων ήταν 37,71 χρονών.

Ο μέσος όρος ηλικίας των γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν 38,57, ενώ ο μέσος όρος ηλικίας των ανδρών 36,44. Όσον αφορά τη χώρα καταγωγής, οι Ισπανοί (21), οι Μαλτέζοι (21) και οι Κύπριοι (21) αποτελούσαν το 25,3% του δείγματος, ενώ οι Ιταλοί το 24,1% (20).

Γραφική παράσταση 1. Αριθμός συμμετεχόντων ανά φύλο

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

1. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ

Η επαγγελματική οικογένεια «Γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία» ορίστηκε ως εξής: *Η γεωργία είναι το σύνολο των οικονομικών και τεχνικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την επεξεργασία του εδάφους και την καλλιέργεια της γης για την παραγωγή τροφίμων. Περιλαμβάνει ένα ολόκληρο σύνολο ανθρώπινων ενεργειών που μετασχηματίζουν το φυσικό περιβάλλον. Η κτηνοτροφία συνίσταται στη διαχείριση και εκμετάλλευση οικόσιτων ζώων για παραγωγικούς σκοπούς. Η αλιεία ορίζεται ως η δραστηριότητα που πραγματοποιείται για την*

αλίευση ψαριών. Μπορεί να γίνει σε ηπειρωτικά ή θαλάσσια ύδατα. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες/επαγγέλματα: Γεωργία, Κτηνοτροφία. Κηπουρική, Αλιεία.

Οι ακόλουθες επαγγελματικές ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέχθηκαν συχνότερα από τους συμμετέχοντες: Ομαδικό πνεύμα, Επίλυση προβλημάτων (και τα δύο επιλέγηκαν από το 77,6% των συμμετεχόντων), Σχεδιασμός (74,1%), Οργάνωση (64,7%), Ανθεκτικότητα στις αντιξοότητες (61,2%), Προσαρμοστικότητα (58,8%), Λήψη αποφάσεων (57,6%), Κίνητρο (57,6%), Ανοχή στην απογοήτευση (54,1%), Θετικότητα (49,4%).

Οι ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά που επιλέχθηκαν σε χαμηλότερα ποσοστά όσον αφορά τη σχέση τους με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια ήταν: Δεξιότητες πληροφορικής, Δέσμευση σε θεσμικές αξίες και Επιρροή (5,9%), Γραπτή επικοινωνία (9,4%), Ενεργή ακρόαση (12,9%), Αριθμητική ανάλυση (14,1%), Ανάθεση (14,1%), Ενσυναίσθηση (16,5%), Κατεύθυνση (17,6%), Προφορικές δεξιότητες (18,8%) και Δεκτικότητα (18,8%).

2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Η επαγγελματική οικογένεια «Κοινωνικές υπηρεσίες και υγεία» ορίστηκε ως εξής: Πρόκειται για επαγγέλματα προσανατολισμένα στην παροχή φροντίδας, θεραπείας και υποστήριξης στους ανθρώπους και τα οποία περιλαμβάνουν σωματικές, κοινωνικές, εκπαιδευτικές και ψυχολογικές παρεμβάσεις. Περιλαμβάνει επίσης επαγγέλματα που σχετίζονται με την προώθηση της υγείας των ζώων. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες/επαγγέλματα: Εκπαίδευση (εκπαιδευτικοί και εκπαιδευτές), γιατροί, νοσοκόμοι, φροντιστές, ψυχολόγοι και κοινωνικοί λειτουργοί.

Οι ακόλουθες επαγγελματικές ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέχθηκαν συχνότερα από τους συμμετέχοντες: Ενσυναίσθηση (92,9%), Ομαδικό πνεύμα (84,7%), Επίλυση προβλημάτων (82,4%), Κοινωνικές δεξιότητες (83,5%), Κριτική σκέψη (77,6%), Κίνητρο (76,5%), Προφορικές δεξιότητες (76,5%), Διαπροσωπική επικοινωνία (74,1%), Αυτοέλεγχος και συναισθηματική σταθερότητα (74,1%), Ενεργή ακρόαση (74,1%).

Οι ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά που επιλέχθηκαν σε χαμηλότερα ποσοστά όσον αφορά τη σχέση τους με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια ήταν: Αριθμητική ανάλυση (22,4%), Κινητικές δεξιότητες (24,7%), Δεξιότητες πληροφορικής (28,2%), Ανάθεση (28,2%), Κατεύθυνση (35,3%), Τεχνική ικανότητα (41,2%), Δέσμευση σε θεσμικές αξίες (42,4%), Οργανωτική επίγνωση (43,5%), Ανθεκτικότητα στις αντιξοότητες (43,5%), Επιρροή (44,7%) και Αυτονομία (44,7%).

3. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

Η επαγγελματική οικογένεια «Κατασκευές» ορίστηκε ως εξής: Οι κατασκευές αναφέρονται στις δραστηριότητες εκείνες που σχετίζονται με το χτίσιμο ή την κατασκευή ενός πράγματος, ειδικά κτιρίων, γεφυρών, κ.ά. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες: Κατασκευή οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων».

Οι ακόλουθες επαγγελματικές ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους συμμετέχοντες, ως σχετικά με την εν λόγω επαγγελματική οικογένεια: Ομαδικό πνεύμα (84,7%), Επίλυση προβλημάτων (78,8%), Σχεδιασμός (65,9%), Οργάνωση (65,9%), Τεχνική ικανότητα (57,6%), Λήψη αποφάσεων (52,9%), Ηγεσία (50,6%), Προσανατολισμός στα αποτελέσματα (50,6%), Κινητικές δεξιότητες (45,9%), Ανοχή στην απογοήτευση (45,9%).

Αντίθετα, οι ακόλουθες ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν από μικρότερο ποσοστό συμμετεχόντων όσον αφορά τη συνάφειά τους με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια: Δέσμευση σε θεσμικές αξίες (11,8%), Επιρροή (12,9%), Δεκτικότητα και γνωστική προσαρμογή (12,9%), Αναζήτηση πληροφοριών (17,6%), Δεξιότητες πληροφορικής (18,8%), Προφορικές δεξιότητες (20%), Γραπτή επικοινωνία (20%), Ενεργή ακρόαση (22,4%), Αριθμητική ανάλυση (22,4%), Οργανωτική επίγνωση (23,5%).

4. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

Η επαγγελματική οικογένεια «Παραγωγή και μεταποίηση» ορίστηκε ως εξής: *Η παραγωγή και η μεταποίηση αναφέρονται σε βιομηχανικές διεργασίες, κατασκευή ή παραγωγή, ως ένα σύνολο διαδικασιών που απαιτούνται για την τροποποίηση των χαρακτηριστικών των πρώτων υλών. Αυτές οι διαδικασίες πραγματοποιούνται στον τομέα της βιομηχανίας. Σε αυτήν την οικογένεια, περιλαμβάνονται δραστηριότητες που σχετίζονται με την επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες: Παραγωγή και λειτουργία στη μεταποιητική βιομηχανία, Παραγωγή και διανομή ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου, Παροχή κλιματισμού, Υπηρεσίες διαχείρισης νερού και αποβλήτων, Πετρέλαιο, φυσικό αέριο και ορυκτά, Επισκευή μοτοσικλετών και οχημάτων.*

Οι ακόλουθες επαγγελματικές ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους συμμετέχοντες, ως σχετικά με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια: Ομαδικό πνεύμα (82,4%), Επίλυση προβλημάτων (77,6%), Σχεδιασμός (71,8%), Τεχνική ικανότητα (69,4%), Προσανατολισμός στα αποτελέσματα (68,2%), Οργάνωση (67,1%), Λήψη αποφάσεων (58,8%), Ικανότητα ανάλυσης (56,5%), Δεξιότητες πληροφορικής (54,1%) και Ηγεσία (51,8%).

Αντίθετα, οι ακόλουθες ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν από μικρότερο ποσοστό συμμετεχόντων όσον αφορά τη συνάφειά τους με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια: Ενσυναίσθηση (15,3%), Επιρροή (20%), Ενεργή ακρόαση (21,2%), Δεκτικότητα (22,4%), Αυτοέλεγχος και συναισθηματική σταθερότητα (24,7%), Ικανότητες διαπραγμάτευσης (25,9%), Δέσμευση σε θεσμικές αξίες (27,1%), Ανάθεση (27,1%), Δέσμευση (28,2%), Κοινωνικές δεξιότητες (29,4%).

5. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ

Η επαγγελματική οικογένεια «Μεταφορά και αποθήκευση» ορίστηκε ως εξής: *Ο κλάδος της μεταφοράς και της αποθήκευσης εστιάζει σε υπηρεσίες μεταφορών που παρέχονται στους*

πελάτες για ενοικίαση και ανταμοιβή. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες: Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών, Πλωτές μεταφορές, Αεροπορικές μεταφορές, Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες, ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες, Διακίνηση, Υπηρεσίες αποθήκευσης.

Οι ακόλουθες επαγγελματικές ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους συμμετέχοντες, ως σχετικά με αυτή την επαγγελματική οικογένεια: Ομαδικό πνεύμα (72,9%), Επίλυση προβλημάτων (72,9%), Σχεδιασμός (67,1%), Οργάνωση (67,1%), Τεχνική ικανότητα (61,2%), Προσανατολισμός στα αποτελέσματα (52,9%), Προσανατολισμός στον πελάτη/χρήστη (50,6%), Λήψη αποφάσεων (50,6%), Κίνητρο (50,6%), Πρωτοβουλία (45,59%).

Αντίθετα, οι ακόλουθες ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν από μικρότερο ποσοστό συμμετεχόντων όσον αφορά τη συνάφειά τους με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια: Επιρροή (18,8%), Δεκτικότητα και γνωστική προσαρμογή (20%), Ενσυναίσθηση (20%), Δέσμευση σε θεσμικές αξίες (22,4%), Συνεχής μάθηση (22,4%), Ενεργή ακρόαση (22,4%), Ανάθεση (24,7%), Αναζήτηση πληροφοριών (24,7%), Αριθμητική ανάλυση (28,2%), Δεξιότητες πληροφορικής (28,2%).

6. ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η επαγγελματική οικογένεια «Πωλήσεις και επικοινωνία» ορίστηκε ως εξής: *Η επικοινωνία και οι πωλήσεις είναι δύο βασικοί επιχειρηματικοί παράγοντες σε διάφορους τομείς. Οι πωλήσεις και η επικοινωνία περιλαμβάνουν όλες τις δραστηριότητες που απαιτούνται για την παροχή σε έναν πελάτη ή μια εταιρεία ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσία με αντάλλαγμα χρήματα, καθώς και τις διάφορες δραστηριότητες για την παροχή πληροφοριών στον τελικό χρήστη ή πελάτη. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες: Χονδρικό εμπόριο, Λιανικό εμπόριο, Μάρκετινγκ και διαφήμιση, Κοινωνική διαχείριση, Τεχνολογία Πληροφοριών και Επικοινωνίας, Ομιλητές, Καταστηματαρχές, Δραστηριότητες διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, Δημοσιογράφοι και ειδικοί μέσων κοινωνικής δικτύωσης.*

Οι ακόλουθες επαγγελματικές ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους συμμετέχοντες, ως σχετικά με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια: Κοινωνικές δεξιότητες (επιλέγηκε από το 84,7% των συμμετεχόντων), Ομαδικό πνεύμα (78,8%), Προφορικές δεξιότητες (77,6%), Προσανατολισμός στον πελάτη/χρήστη (77,6%), Επίλυση προβλημάτων (74,1%), Ικανότητες διαπραγμάτευσης (74,1%), Διαπροσωπική επικοινωνία (74,1%), Θετικότητα (69,4%), Κριτική σκέψη (69,4%), Δημιουργικότητα (68,2%), Οργάνωση (65,9%).

Αντίθετα, οι ακόλουθες ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν από μικρότερο ποσοστό συμμετεχόντων όσον αφορά τη συνάφειά τους με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια: Κινητικές δεξιότητες (20%), Ανάθεση (34,1%), Δέσμευση σε θεσμικές αξίες (37,6%), Ανθεκτικότητα στις αντιξοότητες (37,6%), Κατεύθυνση (38,8%), Αριθμητική ανάλυση (41,2%)

Τεχνική ικανότητα (42,4%), Οργανωτική επίγνωση (44,7%), Αυτονομία (45,9%), Συνεχής μάθηση (45,9%).

7. ΠΑΡΟΧΗ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

Η επαγγελματική οικογένεια «Παροχή καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης» ορίστηκε ως εξής: *Ο τομέας παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης είναι μέρος του ευρύτερου κλάδου της αναψυχής και της φιλοξενίας. Περιλαμβάνει επιχειρήσεις που παρέχουν στους πελάτες κατάλυμα και/ή γεύματα, σνακ και ποτά για άμεση κατανάλωση. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες: Υπηρεσίες φιλοξενίας: ξενοδοχεία, μπαρ και εστιατόρια· Οικιακή απασχόληση, Υπηρεσίες καθαρισμού».*

Οι ακόλουθες επαγγελματικές ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους συμμετέχοντες, ως σχετικά με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια: Προσανατολισμός στον πελάτη/χρήστη (84,7%), Ομαδικό πνεύμα (74,1%), Επίλυση προβλημάτων (68,2%), Κίνητρο (67,1%), Θετικότητα (64,7%), Κοινωνικές δεξιότητες (63,5%), Οργάνωση (60%), Πρωτοβουλία (58,8%), Αυτονομία (55,3%), Αυτοέλεγχος και συναισθηματική σταθερότητα.

Αντίθετα, οι ακόλουθες ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν από μικρότερο ποσοστό συμμετεχόντων όσον αφορά τη συνάφειά τους με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια: Αριθμητική ανάλυση (11,8%), Αναζήτηση πληροφοριών (17,6%), Ικανότητα ανάλυσης (18,8%), Δεξιότητες πληροφορικής (20%), Συνεχής μάθηση (21,2%), Επιρροή (22,4%), Δέσμευση σε θεσμικές αξίες (22,4%), Ανάθεση (23,5%), Κριτική σκέψη (25,9%), Κατεύθυνση (27,1%)

8. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Η επαγγελματική οικογένεια «Τεχνικές και επιστημονικές δραστηριότητες» ορίστηκε ως εξής: *Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει τις δραστηριότητες εκείνες που σχετίζονται με την έρευνα, τη συμβουλευτική, τις νομικές και λογιστικές δραστηριότητες, καθώς και τις κτηνιατρικές δραστηριότητες. Περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες: Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες, Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων, δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης, Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών· τεχνικές δοκιμές, Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη, Διαφήμιση και έρευνα αγοράς, Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, Ειδικούς πληροφορικής.*

Οι ακόλουθες επαγγελματικές ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους συμμετέχοντες, ως σχετικά με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια: Στρατηγική σκέψη (83,5%), Επίλυση προβλημάτων (83,5%), Κριτική σκέψη (82,4%), Σχεδιασμός (77,6%), Οργάνωση (76,5%), Ικανότητα ανάλυσης (72,9%), Δεξιότητες πληροφορικής (70,6%), Συνεχής μάθηση (70,6%), Ομαδικό πνεύμα (69,4%), Τεχνική ικανότητα (68,2%), Αριθμητική ανάλυση (64,7%).

Αντίθετα, οι ακόλουθες ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν από μικρότερο ποσοστό συμμετεχόντων όσον αφορά τη συνάφειά τους με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια: Κινητικές δεξιότητες (22,4%), Ανάθεση (23,5%), Ενσυναίσθηση (32,9%), Δέσμευση σε θεσμικές αξίες (34,1%), Δέσμευση (37,6%), Οργανωτική επίγνωση (38,8%), Αυτοέλεγχος και συναισθηματική σταθερότητα (38,8%), Ενεργή ακρόαση (38,8%), Ικανότητες διαπραγμάτευσης (41,2%), Προσανατολισμός στον πελάτη/χρήστη (42,4%).

9. ΓΡΑΦΕΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η επαγγελματική οικογένεια «Γραφειακή εργασία» ορίστηκε ως εξής: *Η γραφειακή εργασία αναφέρεται σε όλες τις εργασιακές και οικονομικές δραστηριότητες που μπορούν να πραγματοποιηθούν σε περιβάλλον γραφείου, εξαιρουμένων των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στην κατηγορία «Πωλήσεις και επικοινωνία», καθώς και των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στις «Τεχνικές και επιστημονικές δραστηριότητες». Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες: Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες: Τράπεζες και ασφάλιση, υπαλλήλους γραφείου, Δημόσιους υπαλλήλους: δημόσια διοίκηση, άμυνα, κοινωνική ασφάλιση, Διεθνείς οργανισμούς, Ειδικούς ανθρωπίνου δυναμικού.*

Οι ακόλουθες επαγγελματικές ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους συμμετέχοντες, ως σχετικά με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια: Ομαδικό πνεύμα (88,2%), Επίλυση προβλημάτων (84,7%), Γραπτή επικοινωνία (80%), Οργάνωση (78,8%), Σχεδιασμός (74,1%), Ικανότητες διαπραγμάτευσης (71,8%), Διαπροσωπική επικοινωνία (71,8%), Κοινωνικές δεξιότητες (71,8%), Προσανατολισμός στα αποτελέσματα (69,4%), Δεξιότητες πληροφορικής (67,1%).

Αντίθετα, οι ακόλουθες ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν από μικρότερο ποσοστό συμμετεχόντων όσον αφορά τη συνάφειά τους με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια: Κινητικές δεξιότητες (16,5%), Δημιουργικότητα (32,9%), Προορατικότητα (34,1%), Ανάθεση (40%), Ανθεκτικότητα στις αντιξοότητες (42,4%), Επιρροή (43,5%), Δέσμευση (44,7%), Αριθμητική ανάλυση (45,9%), Δεκτικότητα και γνωστική προσαρμογή (48,2%), Ενεργή ακρόαση (48,2%).

10. ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ, ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

Η επαγγελματική οικογένεια «Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία» ορίστηκε ως εξής: *Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει δραστηριότητες που στοχεύουν στην προώθηση της πολιτιστικής και καλλιτεχνικής ανάπτυξης, της διασκέδασης και της ψυχαγωγίας του πελάτη ή τελικού χρήστη. Περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες: δραστηριότητες μουσικών, ηθοποιών, παραστατικές τέχνες, πλαστικές τέχνες, δραστηριότητες σκηνοθετών, παραγωγών, μακιγιέζ, κομμωτών, ηχοληπτών, εικονοληπτών.*

Οι ακόλουθες επαγγελματικές ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους συμμετέχοντες, ως σχετικά με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια: Δημιουργικότητα (89,4%), Κίνητρο (77,6%), Θετικότητα (77,6%), Πρωτοβουλία

(68,2%), Αυτοπεποίθηση (67,1%), Ενσυναίσθηση (62,4%), Κοινωνικές δεξιότητες (61,2%), Προορατικότητα (60%), Διαπροσωπική επικοινωνία (58,8%), Σχεδιασμός (56,5%), Προσαρμοστικότητα (55,3%), Προφορικές δεξιότητες (55,3%).

Αντίθετα, οι ακόλουθες ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά επιλέγηκαν από μικρότερο ποσοστό συμμετεχόντων όσον αφορά τη συνάφειά τους με τη συγκεκριμένη επαγγελματική οικογένεια: Αριθμητική ανάλυση (10,6%), Δέσμευση σε θεσμικές αξίες (15,3%), Ανάθεση (15,3%), Οργανωτική επίγνωση (23,5%), Ικανότητα ανάλυσης (23,5%), Δεξιότητες πληροφορικής (25,9%), Αναζήτηση πληροφοριών (29,4%), Γραπτή επικοινωνία (32,9%), Ικανότητες διαπραγμάτευσης (32,9%), Τεχνική ικανότητα (32,9%).

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην παρούσα έρευνα, η κοινοπραξία του έργου UpGrad_Me 2.0 πραγματοποίησε μια ανασκόπηση της τρέχουσας κατάστασης σχετικά με την απασχόληση των νεαρών μεταναστών, προσφύγων και αιτούντων άσυλο στην Ισπανία, την Ιταλία, τη Μάλτα και την Κύπρο, λαμβάνοντας υπόψη τους διάφορους διαθέσιμους εθνικούς πόρους για προώθηση της απασχολησιμότητας και των διαδικασιών επαγγελματικού προσανατολισμού των συγκεκριμένων ομάδων. Το συμπέρασμα είναι ότι υπάρχει ανάγκη προώθησης έργων και μοντέλων που να παρέχουν στους νεαρούς μετανάστες ελκυστικές εναλλακτικές λύσεις για εξασφάλιση αναγνωρισμένης θέσης εργασίας. Το πρώτο απαραίτητο βήμα που πρέπει να γίνει προς τον σκοπό αυτό έγκειται στην επίγνωση των διαφορετικών επιλογών που είναι διαθέσιμες στην αγορά εργασίας της ΕΕ. Για τον λόγο αυτό, η κοινοπραξία του έργου πραγματοποίησε μια αναθεώρηση του συστήματος ταξινόμησης NACE, έτσι ώστε να προσφέρει μια απλοποιημένη διάκριση των οικονομικών δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στην ΕΕ.

Το σύστημα ταξινόμησης NACE παρουσιάζει ένα ευρύ φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων. Αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για επιχειρηματικούς ή κυβερνητικούς φορείς εντός της ΕΕ, αλλά όχι για τους νεαρούς μετανάστες, πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο που δεν διαθέτουν προηγούμενη εμπειρία στην αγορά εργασίας της ΕΕ, και πόσο μάλλον στη χώρα υποδοχής τους. Η κοινοπραξία του έργου πραγματοποίησε μια απλοποίηση του συστήματος NACE, το οποίο χρησιμοποιείται από το Eurostat (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2008). Όπως αναφέρθηκε, το εν λόγω μοντέλο, αν και περιεκτικό, είναι αρκετά περίπλοκο, με 21 συνολικά επαγγελματικές οικογένειες. Επομένως, απλοποιήθηκε για τους σκοπούς του ερωτηματολογίου. Η απλοποίηση και μείωση του αριθμού των επαγγελματικών οικογενειών σε 10 ενέχει μεθοδολογικές δυσκολίες, αφού συνεπάγεται ομαδοποίηση πολύ διαφορετικών επαγγελμάτων στην ίδια κατηγορία, κάτι που θα μπορούσε να οδηγήσει σε γενίκευση και, κατ' επέκταση, σε μείωση της ακρίβειας της ανάλυσης. Ωστόσο, έχει επιλεγεί αυτή η μέθοδος έτσι ώστε να δημιουργηθεί ένα απλοποιημένο πλαίσιο για νέους χωρίς επαγγελματική εμπειρία.

Αυτή η ταξινόμηση μπορεί να θεωρηθεί ως μια πρώτη προσέγγιση για νεαρούς μετανάστες, αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες, ως ένα πρώτο βήμα που θα τους επιτρέψει να αναστοχαστούν για τις ικανότητές τους και τους τομείς που μπορεί να τους ενδιαφέρουν και στους οποίους θα μπορούσαν να ενταχθούν με βάση τις ικανότητες που ήδη έχουν ή που θα ήθελαν να αναπτύξουν, προκειμένου στη συνέχεια, με τη βοήθεια επαγγελματικών συμβούλων, να εξερευνήσουν το εύρος των δραστηριοτήτων που εμπίπτουν σε αυτές τις επαγγελματικές ικανότητες. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η απλοποίηση του συστήματος NACE είναι αποτελεσματική, αφού καθιστά το σύστημα πιο φιλικό προς τον χρήστη. Κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης της εμπειρίας παιχνιδιοποίησης (Παραδοτέο 2), χρειάζεται να έχουμε υπόψη ότι αναφερόμαστε στις ικανότητες που απαιτούνται για μια θέση εργασίας, όχι σε αυτές που σχετίζονται με τον τομέα δραστηριοτήτων της εταιρείας, π.χ. ένα άτομο μπορεί να έχει μια θέση

εργασίας στον τομέα των πωλήσεων σε μια κατασκευαστική εταιρεία, επομένως χρειάζεται τις δεξιότητες που σχετίζονται με αυτή τη θέση.

Κάποιοι από τους περιορισμούς που μπορούμε να επισημάνουμε στο μοντέλο ταξινόμησης UpGrad_Me 2.0 είναι ότι πολλές από τις οικονομικές δραστηριότητες θα μπορούσαν να ενταχθούν σε διαφορετικές κατηγορίες. Μεταξύ αυτών, η κατηγορία με τη μεγαλύτερη δυσκολία διάκρισης είναι η «Γραφειακή εργασία», αφού σε αυτή μπορούν να περιλαμβάνονται δραστηριότητες που σχετίζονται με τις κατηγορίες «Πωλήσεις και επικοινωνία», «Τεχνικές και επιστημονικές δραστηριότητες» ή «Κοινωνικές υπηρεσίες και υγεία». Επίσης, η επαγγελματική οικογένεια «Παραγωγή και μεταποίηση» ενσωματώνει τέσσερις από τις επαγγελματικές κατηγορίες του συστήματος ταξινόμησης NACE (Αναθ. 2): «Κατασκευές», «Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού», «Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης» «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο· επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών». Αυτό σημαίνει ότι το μοντέλο UpGrad_Me 2.0 έχει μειωμένη δυνατότητα διάκρισης μεταξύ των επαγγελματικών οικογενειών, σε αντίθεση με το σύστημα NACE (Αναθ. 2). Αυτοί οι περιορισμοί πρέπει να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας, καθώς και στην ανάπτυξη των επόμενων παραδοτέων του έργου. Σε κάθε περίπτωση, το μοντέλο UpGrad_Me 2.0 έχει το πλεονέκτημα ότι παρέχει μια απλοποιημένη πρώτη προσέγγιση σχετικά με τις επαγγελματικές οικογένειες στην Ευρώπη, κάτι που είναι ιδιαίτερα επωφελές στην παροχή επαγγελματικής καθοδήγησης σε νεαρούς μετανάστες, πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο που δεν έχουν προηγούμενη εμπειρία σε αυτό τον τομέα.

Από την ανάλυση των απαντήσεων των συμμετεχόντων στην έρευνα, μπορούμε να δούμε ότι οι ικανότητες «Επίλυση προβλημάτων» και «Ομαδικό πνεύμα» εμφανίζονται σε 9 από τις 10 επαγγελματικές οικογένειες, στην 1^η, 2^η ή 3^η θέση (Πίνακας Παράρτημα 1). Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι αυτές οι ικανότητες έχουν οριζόντιο, διατομεακό χαρακτήρα. Από τις 10 επαγγελματικές ικανότητες, εκείνη στην οποία δεν εμφανίζονται οι πιο πάνω ικανότητες είναι οι «Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία».

Αυτές οι ικανότητες, μαζί με άλλες, αναφέρονται συχνά ως *βασικές δεξιότητες* ή *μη τεχνικές δεξιότητες*, και αποτελούν τον θεμέλιο λίθο της προσωπικής ανάπτυξης ενός ατόμου. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ένα ευρύ φάσμα επαγγελμαμάτων και εργασιακών καθηκόντων, και όχι μόνο, αφού εφαρμόζονται διαρκώς στην πράξη και εκτός της αγοράς εργασίας¹.

Όσον αφορά τη διαδικασία της έρευνας, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να επιλέξουν τις ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά που θεωρούν ότι μπορεί να σχετίζονται με την κάθε επαγγελματική οικογένεια, επιλέγοντας από μια «λίστα ελέγχου». Αν ζητούσαμε από τους συμμετέχοντες να αξιολογήσουν τις διάφορες ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά από το λιγότερο σχετικό μέχρι το πιο σχετικό, αυτό θα επέτρεπε μια πιο εκτενή ανάλυση των διαφορών και θα παρείχε ένα πιο λεπτομερές μοντέλο στο οποίο θα υπήρχε καλύτερη διάκριση μεταξύ των επαγγελματικών κατηγοριών. Ωστόσο, αυτή η διαδικασία θα ήταν πολύ χρονοβόρα για τους συμμετέχοντες.

¹ <https://ec.europa.eu/esf/transnationality/content/how-boost-soft-skills-recognition>

Ανατροφοδότηση από τα Ενδιαφερόμενα Μέρη

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η κοινοπραξία του έργου UpGrad_Me 2.0 συνεργάστηκε με Επιτροπές Ενδιαφερόμενων Μερών, ώστε να προσδώσει μια παγκόσμια οπτική στα αποτελέσματα της έρευνας. Περισσότερα από 31 άτομα από 12 χώρες συμμετείχαν σε αυτές τις Επιτροπές: επαγγελματίες που εργάζονται σε καθημερινή βάση με νέους, μέλη οργανισμών που δεν συμμετείχαν επίσημα στο έργο, και νέοι. Σχηματίστηκαν συνολικά τέσσερις Επιτροπές, μία σε κάθε χώρα εταίρο του έργου (Ισπανία, Ιταλία, Μάλτα και Κύπρος). Τα βασικά συμπεράσματα στα οποία κατέληξαν οι χώρες παρουσιάζονται πιο κάτω.

Αναφορικά με το Μοντέλο UpGrad_Me 2.0: Η δημιουργία ενός απλοποιημένου μοντέλου βασισμένου στο σύστημα NACE, *«προκαλεί σίγουρα λιγότερη σύγχυση στον αναγνώστη, ειδικά αν τα αγγλικά δεν είναι η πρώτη ή η δεύτερη του γλώσσα. Από γλωσσικής πλευράς, είναι πιο εύκολο στην κατανόηση. Ορισμένα παραδείγματα πιθανών επαγγελμάτων θα βοηθούσαν σίγουρα τον αναγνώστη να κατανοήσει καλύτερα τι αναπαριστά κάθε κατηγορία»*. Τα μέλη των Επιτροπών συμφώνησαν ότι οι δέκα κατηγορίες είναι αρκετά ακριβείς και εύκολες στην κατανόηση. Επίσης, δεν αποκλείουν κανένα τομέα απασχόλησης, ώστε να αποφύγουν τον αποκλεισμό, κάτι που είναι αρκετά συχνό σε ό,τι αφορά τους μετανάστες. Άλλα μέλη συμπέραναν ότι οι κατηγορίες είναι υπερβολικά απλουστευτικές ή γενικευμένες, και αυτό θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την παροχή πληροφοριών σε επαγγελματίες ή νεαρούς μετανάστες (π.χ. «Παραγωγή και Μεταποίηση», «Κοινωνικές υπηρεσίες και υγεία», ή «Γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία»). Μια λύση θα ήταν να *«χωριστούν αυτές οι επαγγελματικές οικογένειες σε υποκατηγορίες»*. Επίσης, επισήμαναν ότι ορισμένες επαγγελματικές κατηγορίες παραβλέφθηκαν, όπως η *«φύλαξη παιδιών»*, τα *«επαγγέλματα πληροφορικής»* ή οι *«υπηρεσίες προστασίας»*.

Επιπλέον, σύμφωνα με την ανατροφοδότηση των μελών των Επιτροπών, υπάρχουν οικονομικές δραστηριότητες που δεν απαιτούν επίσημη αναγνώριση δεξιοτήτων και οι οποίες παραδοσιακά ασκούνται από γυναίκες (επαγγέλματα που σχετίζονται με την κατ' οίκον περίθαλψη, την παροχή φροντίδας σε άτομα, τη φύλαξη παιδιών, κ.ά.). Για μελλοντική έρευνα, συνιστάται να ακολουθηθεί μια προσέγγιση βάσει φύλου, προκειμένου να εντοπιστούν επαγγέλματα που παραδοσιακά σχετίζονται με γυναίκες ή άνδρες.

Τα μέλη των Επιτροπών συμφώνησαν ότι οι δεξιότητες που διαμορφώθηκαν για καθεμία από τις επαγγελματικές οικογένειες σχετίζονται με τις επαγγελματικές κατηγορίες που παρέχονται από το μοντέλο UpGrad_Me 2.0. Ωστόσο, συμπέραναν επίσης ότι υπάρχουν ποιοτικά δεδομένα που δεν αναφέρθηκαν στην έρευνα, αφού αυτή περιορίστηκε μόνο στην ανάλυση ποσοτικών δεδομένων. Έτσι, ορισμένα μέλη ανέφεραν ότι κάποιες δεξιότητες, όπως η *«Γραπτή επικοινωνία»* και οι *«Δεξιότητες διαπραγμάτευσης»* πρέπει επίσης να συμπεριληφθούν στην κατηγορία *«Τέχνες, ψυχαγωγία και διασκέδαση»*, αφού είναι σχετικές. Άλλα μέλη ανέφεραν ότι η κατηγορία *«Πωλήσεις και επικοινωνία»* δεν περιλαμβάνει τις *«Δεξιότητες πληροφορικής»*, κάτι που ωστόσο απαιτείται για τα περισσότερα επαγγέλματα στον τομέα των πωλήσεων, αφού οι εργαζόμενοι χρειάζεται να έχουν γνώσεις που σχετίζονται με λογισμικά. Ακόμη, υπήρξε συμφωνία για το ότι η *«Επίλυση προβλημάτων»* και το *«Ομαδικό πνεύμα»* αποτελούν βασικές (εγκάρσιες) δεξιότητες, εφόσον καλύπτουν διαφορετικά επαγγέλματα και κλάδους.

Επιπρόσθετα, οι Επιτροπές συμπέραναν ότι η έκταση της έρευνας είναι αρκετά μεγάλη τόσο για τους νέους όσο και για τους επαγγελματίες. Επομένως, συνιστάται η ανάπτυξη μιας απλοποιημένης εκδοχής, η οποία να χρησιμοποιεί πληροφορικά γραφήματα και να είναι πιο σύντομη, έτσι ώστε να είναι περισσότερο προσβάσιμη στο ευρύ κοινό.

Τέλος, ορισμένα μέλη των Επιτροπών επισήμαναν ότι τα γλωσσικά εμπόδια συχνά δημιουργούν προβλήματα στην απασχόληση και την ένταξη μεταναστών, των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο. Αυτό το θέμα δεν λήφθηκε υπόψη κατά τη διάρκεια της έρευνας του UpGrad_Me 2.0. Ωστόσο, συνιστάται να ληφθούν υπόψη τα κενά που δημιουργούνται από τα γλωσσικά εμπόδια, καθώς και από άλλους πολιτισμικούς παράγοντες. Για μελλοντική έρευνα και έργα, συνιστάται η εφαρμογή μιας προσέγγισης που να λαμβάνει υπόψη τους γλωσσικούς περιορισμούς, ως ένα βασικό στοιχείο που μπορεί να διασφαλίσει την επιτυχημένη κοινωνική και εργασιακή ένταξη των νεαρών μεταναστών, των νεοαφιχθέντων και των προσφύγων στην ΕΕ.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Asylum Information Database. (2016). Country Report: Cyprus.
- Asylum Information Database. (2017, June 25). Retrieved from www.asylumineurope.org
- Barbiellini, Gomellini e Piselli, (2018). “Il contributo della demografia alla crescita economica”, *Questioni di Economia e Finanza*, Occasional Papers n.431.
- Centro Studi e Ricerche IDOS (2019). “Stima dell’impatto economico e fiscale dell’immigrazione”, in “Dossier Statistico Immigrazione 2019”.
- CIS (2021). Efectos y Consecuencias del Coronavirus (III). Avance de Resultados. Estudio nº 3305. Diciembre 2020.
- Civil Registry and Migration Department. (2017, July 05). Retrieved from www.moi.gov.cy
- Climent-Rodríguez, J. A., & Navarro-Abal, Y. (2016). Nuevos retos en orientación laboral: de itinerarios personales de inserción a la construcción de marcas profesionales. *Revista Española de Orientación y Psicopedagogía*, 27(2), 126-133.
- Cochliou, D. and Spaneas, S. (2009). Asylum System in Cyprus: A Field for Social Work Practice. *European Journal of Social Work*
- CyStat (2021). Labour Force Survey, 2020. Retrieved from: https://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/labour_31main_en/labour_31main_en?OpenForm&sub=1&sel=2
- Cyprus’ refugee crisis risks boiling over. The divided island’s unusual political status is making it hard to deal with a growing influx of asylum seekers. <https://www.politico.eu/article/cyprus-buffed-by-influx-of-asylum-seekers-kofinou-camp-migration/>
- Dipartimento Libertà Civili e Immigrazione. (2021). <http://www.libertaciviliimmigrazione.dlci.interno.gov.it/it/documentazione/statistica>
- European Commission/Eurostats (2021). Economic Trends: Unemployment Rate. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/visualisations>
- Eurostats. European Commission. (2008). “NACE Rev. 2. Statistical classification of economic activities in the European Community”.
- Eurostats. (2020). Migrant integration statistics – labour market indicators.
- Fondazione Moressa. (2019). Rapporto annuale sull’economia dell’immigrazione, pag. 105.
- INE (2020). Cifras de Población (CP) a 1 de enero de 2020. Estadística de Migraciones (EM). Año 2019.
- INE (2021a). Encuesta de población activa. EPA. Tercer trimestre 2020.
- INE (2021b). Indicadores de la Agenda 2030 para el Desarrollo Sostenible.
- IOM Cyprus (2020). IOM in Cyprus. <https://cyprus.iom.int/iom-cyprus>
- Istat, Rapporto annuale. (2019). La situazione del Paese, 2019.
- Istat, Bilancio demografico nazionale. (2018), *Statistiche Report*, 3 luglio 2019.
- Jobplus (2020). Foreign Nationals Employment Trends.

- KNOEMA (2020). Cyprus – Contribution of travel and tourism to GDP as a share of GDP. Retrieved from: [https://knoema.com/atlas/Cyprus/topics/Tourism/Travel-and-Tourism-Total-Contribution-to-GDP/Contribution-of-travel-and-tourism-to-GDP-percent-of-GDP#:~:text=Cyprus%20%2D%20Contribution%20of%20travel%20and,as%20a%20share%20of%20GDP&text=In%202019%2C%20contribution%20of%20travel,\)%20for%20Cyprus%20was%2022.7%20%25.](https://knoema.com/atlas/Cyprus/topics/Tourism/Travel-and-Tourism-Total-Contribution-to-GDP/Contribution-of-travel-and-tourism-to-GDP-percent-of-GDP#:~:text=Cyprus%20%2D%20Contribution%20of%20travel%20and,as%20a%20share%20of%20GDP&text=In%202019%2C%20contribution%20of%20travel,)%20for%20Cyprus%20was%2022.7%20%25.)
- Labour force survey. (2020). National Statistics Office Malta.
- López, E. Á. B., Navío, E. P., & Nuevo, B. C. B. (2020). Orientación profesional para la adquisición de las competencias laborales. *Revista Inclusiones*, 7(2), 50-74.
- Ministerio de Empleo y Seguridad Social (2015). “Cartera Común de Servicios del Sistema Nacional de Empleo”.
- Ministerio de Trabajo (2021). Datos de los Registros del Servicio Público de Empleo Estatal. Demandantes de Empleo, Paro, Contratos y Prestaciones por Desempleo.
- Ministers call for adequate support for migrants. (2021). <https://cyprus-mail.com/2019/10/09/ministers-call-for-adequate-support-for-migrants/>
- Ministry of Finance (2021). GDP growth rate 2017Q1-2020Q4. Retrieved from: <http://mof.gov.cy/en/economic-indicators/macroeconomics/main-economic-indicators/gdp-growth-rate-2017q1-2020q4>
- Ministry of Labour, Welfare and Social Insurance (2021). <http://www.mlsi.gov.cy/>
- Observatorio de las Ocupaciones (2020). Informe del Mercado de Trabajo de los Extranjeros. Estatal. Datos 2019.
- Observatorio de las Ocupaciones (2020). Informe del Mercado de Trabajo de los Jóvenes. Estatal. Datos 2019.
- OECD. (2018). “La nuova strategia OCSE per l’occupazione” (<https://www.oecd.org/italy/jobs-strategy-ITALYIT.pdf>)
- OECD. (2018). Main Indicators of Immigrant Integration.
- ONU (2020). Objetivos de Desarrollo Sostenible. <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/>
- SEPE (2021). “Cartera Común de Servicios del Sistema Nacional de Empleo”.
- UNHCR (2019). Working Together Report on the employment of refugees and asylum seekers in Malta.
- UNHCR Cyprus, University of Nicosia (2018). The living condition of Asylum – seekers in Cyprus.

Άλλοι ιστότοποι ενδιαφέροντος:

- ec.europa.eu
- ugeo.urbistat.com
- www.openpolis.it
- <http://demo.istat.it/>.
- <http://www.libertaciviliimmigrazione.dlci.interno.gov.it/it/documentazione/statistica>,
fonte Ministero dell'Interno.
- <http://stra-dati.istat.it/>
- www.lavoro.gov.it
- https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts_en
- www.odisseu-project.eu

Το παρόν έργο (KA205-715B97FF) έχει χρηματοδοτηθεί με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει μόνο της απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.